

ternes indbyrdes Forhold og da først og fremmest for de smaa Staters Vedkommende, der ikke har Udenrigspolitik i den samme Forstand som Stormagterne, for hvem de politiske Stridsspørgsmaal kan komme til at spille en overmaade betydningsfuld Rolle. For de smaa Landes Vedkommende er den diplomatiske Virksomhed væsentligt, ja egentlig alene, præget af Varetagelsen af de handelspolitiske Interesser.

Aarsagen til, at de handelspolitiske Interesser er kommet saa unaadelig stærkt i Forgrunden, ligger klart for Dagen, endskønt man ikke altid synes at være fuldstændig paa det rene dermed. Den ligger i den uhyre Udvikling af Samfærdselsmidlerne, som har hidført et økonomisk Interesseforhold, økonomiske Berøringer og for Resten ogsaa økonomiske Rivningsflader mellem de forskellige Stater, saa at det økonomiske Afhængighedsforhold mellem Staterne, parret med Fællesinteresser, træder stærkere og stærkere frem. Hvis ærede Medlemmer vil have et Eksempel paa, hvor stærkt hele dette økonomiske Fællesskab mellem Landene har udviklet sig i de senere Aar i Modsætning til Forholdene blot for et halvt Aarhundrede siden, saa tænk blot paa Forholdene under Krigen mellem Italien og Tyrkiet. Det viste sig under denne, at de neutrale Staters Interesser skadedes i en ganske anden Grad, end Tilfældet havde været under tidligere Krige. Saa snart den italienske Flaade fjernede sig fra Tripolis og viste sig udenfor de tyrkisk-asiatiske Havnestæder, raabte de neutrale Magter Vagt i Gevær, hvilket var ganske naturligt, fordi deres handelspolitiske Interesser derved blev truet. De forskellige Landes Interesser er med andre Ord blevet udviklede i en Grad, som man ikke tidligere har drømt om. Medens tidligere hver Stat havde sine Interesser og kunde varetage dem uden at tage Hensyn til andre, vikles Interesserne nu om Stunder sammen.

Men netop hvor de handelspolitiske Forhold træder stærkere og stærkere frem, der vil, som fremhævet af det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) og for Resten ogsaa i Skrivelsen fra Grosserer-Societetet, de smaa Stater have Chance for at faa et Forspring for Storstaterne, fordi Smaastaterne alene har de handelspolitiske Interesser at pleje og varetage, hvorimod de politiske og de storpolitiske Forhold saa ofte kan komme til at træde i Forgrunden for Stormagternes Vedkom-

mende. At der paa Balkanhalvøen nu efter Krigen Ophør vil være et stort og frugtbart Felt at opdyrke paa Handelens og Industriens Omraade, kan der formentlig ikke være den fjerneste Tvivl om, og at der der er Chancer for Smaastaterne, specielt for Danmark, er der sikkert ikke og vil vel heller ikke blive udtalt Tvivl om fra nogen Side. I Skrivelsen fra Grosserer-Societetet er det udtalt, at navnlig i Tyrkiet vil Chancerne for Smaastaterne være stærkt fremtrædende. Jeg er ikke vis paa, at de ikke vil være lige saa store, maaske endda større, for Balkanstaternes Vedkommende. Tyrkiet er blevet nødt til Gang efter Gang at give Monopoler, Forrettigheder og Privilegier af den ene og den anden Art til Stormagterne for at opnaa økonomiske Begunstigelser, som egentlig kun bestod i at opnaa Laan, undertiden paa ret haarde Vilkaar. Tyrkiet er blevet vænnet til at tage politiske Hensyn overfor Stormagterne, naar Talen er om økonomiske og handelspolitiske Forhold. Dette gælder maaske ikke i samme Grad om Balkanstaterne og vist navnlig ikke om Rumænien. Men alligevel finder jeg det rigtigt, at man har valgt Konstantinopel til Sæde for Oprettelsen af et dansk Gesandtskab eller rettere for Genoprettelsen af det danske Gesandtskab, da der tidligere har været et saadant dernede. Konstantinopel er nu en Gang Konstantinopel. Det er den store By, Byen, hvor mangfoldige kommercielle Interesser er samlede, en By, hvormed ingen anden By paa Balkanhalvøen taaler Sammenligning. Og jeg er enig med det ærede Medlem fra Æbeltoft-Kredsen (N. Neergaard) i, at vel har vi al Grund til at anerkende den Maade, hvorpaa vore Interesser i Konstantinopel er blevet varetaget af det norsk-svenske og senere af det svenske Gesandtskab, men det naturlige vil dog være, at vi selv varetager vore Interesser. Man kan ogsaa meget vel tænke sig, at der kunde komme konkurrerende Interesser frem, og at vi i saa Tilfælde ikke kunde paaregne en upartisk Varetagelse af vore Interesser af en anden Magts Repræsentant.

Jeg kan da, som jeg allerede har sagt, slutte mig til det fremsatte Lovforslag, og jeg gentager, at jeg paa mit Partis Vegne anbefaler det til hurtig og villig Fremme.

Schovelin: Efterhaanden som Rigsdagssamlingen skrider frem, formerer Lovforslagene sig. Fra den ærede Regering kommer der det ene Lovforslag efter det